

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада РСВР 016 Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України, м. Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Електронне правосуддя як інструмент забезпечення доступу до суду в Україні та країнах Європейського Союзу» зі спеціальності 081 «Право» «03» липня 2023 року.

ЯСЕЛЬСЬКА Наталя Михайлівна, 1990 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2013 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство».

Працює керівником адвокатського бюро «Ясельська та партнери», м. Київ, з 2018 року й до цього часу.

Дисертацію виконано у Національному університеті біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник – ГОЛОВКО Людмила Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Здобувачка має 7 наукових праць, з яких 4 статті у наукових фахових виданнях України, 3 тези наукових доповідей:

1. Ясельська Н. М. Особливості розуміння сутності права на доступ до правосуддя. Юридичний вісник. 2021. № 3. С. 193–200.

2. Ясельська Н. М. Доступ до правосуддя в умовах воєнного стану. Право. Людина. Довкілля. 2022. Вип. 13 (2). С. 78–85.

3. Ясельська Н. М. Проблеми та перспективи застосування технологій штучного інтелекту в системах електронного правосуддя: в контексті робот-суддя. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2023. № 2. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/law2023/2/8612>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **ЛАДИЧЕНКО Віктор Валерійович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України – Оцінка позитивна, є побажання:

«Під час свого виступу Ви висунули тезу, що суддя може бути замінений штучним інтелектом. На мою думку, це питання є дискусійним, тому що, коли людина виносить рішення, вона керується правовою свідомістю, правовою культурою, має індивідуальне

власне право розуміння, яким наділена кожна людина і в тому числі суддя, виходячи з досвіду тощо. Що ж тоді буде з правосуддям, коли суддею буде штучний інтелект? Всі ці елементи, на яких ґрунтується правосуддя, буде замінено уніфікованим механічним інтелектуально штучним підходом до винесення судових рішень. Тому, на мою думку, над цим питанням потрібно працювати і відпрацьовувати технологію, за якою рішення можуть бути підготовлені штучним інтелектом, але виноситися вони повинні фізичною людиною іменем України, а не іменем штучного інтелекту».

2. УЛЮТІНА Олена Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник декана юридичного факультету; професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України – Оцінка позитивна, є побажання:

«В підрозділі 2.1 дисертації «Загальна характеристика організаційно-правових засад функціонування системи електронного правосуддя в Україні» Ви виокремлюєте проблемні аспекти вже функціонуючої системи єдиної інформаційної телекомунікаційної системи, а саме проблематики захисту персональних даних. Це питання для дискусії – як в цій системі буде функціонувати захист персональних даних».

3. СОБОЛЬ Євген Юрійович, доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка Міністерства освіти і науки України – Оцінка позитивна, є побажання:

«На мою думку, надавати штучному інтелекту право повноцінного вирішення долі людського життя, або ж того чи іншого вироку сьогодні, на жаль, ще не можна. Ми бачимо, що відбувається певні збої та хакерські атаки, які можуть вплинути на інформаційну систему».

4. ДРОЗД Олексій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України – Оцінка позитивна, без зауважень.

5. ГУЛАК Олена Василівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України – Оцінка позитивна, є побажання:

«Аналізуючи джерельну базу здобутків науковців, варто її представляти більш системно, а не в довільній формі, як це зроблено в дисертації, тобто або за роками, або за алфавітом».

Результати голосування щодо присудження ЯСЕЛЬСЬКІЙ Наталі Михайлівні ступеня доктора філософії:

«за» – 5 членів ради,

«проти» – немає,

«утримались» – немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **ЯСЕЛЬСЬКІЙ Наталі Михайлівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» та спеціальності 081 «Право».

Голова спеціалізованої
вченої ради РСВР 016

Олена ГУЛАК